

KYRKSLÄTTS KOMMUNS SKOGSPROGRAM

19.5.2025 Kommunfullmäktige

Innehållsförteckning

Skogsvården i Kyrkslätt för utvecklande av attraktiva kommunskogar.....	3
1. Mål för skogsvården och kommunens vision	3
2. Kyrksläotts varierande skogar	5
3. Skogsvårdens värdehelheter	6
1. Klimatarbete och minskande av verksamhetens koldioxidavtryck	6
2. Naturvärden, bevarandet av dem och närheten till naturen.....	6
3. Rekreativvärden och tryggande av välbefinnandet.....	6
4. Totalekonomisk fördelaktighet.....	6
4. Mål och mätare för skogsvård	7
5. Skogsvård och klassificering av skogsområden	10
6. Administrativ process och delaktiggörande inom skogsvården.....	11

Skogsvården i Kyrkslätt för utvecklande av attraktiva kommunskogar

1. Mål för skogsvården och kommunens vision

Kyrkslätt kommun skogsanvisningar gäller de skogar som ägs av kommunen och beskriver målen för förvaltningen och skötseln av skogarna som en del av kommunens framtidsvision. Anvisningarna har utarbetats så att de är hållbara och beaktar kommunens aktuella åtaganden och strategiska riktlinjer. Inverkan av åtagandena beskrivs närmare i bilagan; när de ändras preciseras också anvisningarna i bilagan.

Kommunens vision är att vara Finlands mest eftertraktade bostadskommun och samarbetspartner för företag nu och i framtiden. Man eftersträvar detta genom 1. Närhet till naturen, 2. Hållbara verksamhetsprinciper och 3. att trygga välfärden. Närheten till huvudstadsregionen skapar möjligheter att utmärka sig med en mångsidig natur, men för också med sig press att använda kommunens skogar. Klimatarbetet påverkar nuförtiden olika verksamheter och även skogsvården i kommunen.

Skogarna är en betydande attraktionsfaktor för Kyrkslätt kommun. Man värnar om det här genom god skötsel av kommunens skogar. Välskötta skogar är en betydande välfärsfaktor för kommuninvånarna. Betonandet av möjligheterna till vandring och friluftsliv i skogsvården minskar också rekreationstrycket i skyddsområden som är värdefulla för naturens mångfald.

Skogsvården har betydelse som en del av planeringen av markanvändning, mångsidig bostadsproduktion, utvecklingen av kommuncentra samt näringsverksamheten. Välskötta kommunala närrekreationsområden har en särskild betydelse för attraktiv bostadsproduktion. Den högklassiga livsmiljö som invånarna upplever inverkar på boendetrivseln och därmed också på hur lockande det är för näringsverksamheten att ta plats i Kyrkslätt. Skogarna har sin betydelse särskilt när det gäller att utveckla attraktionskraften i byar och på landsbygden samt att bygga landskapet. Kommunens andel av Kyrkslätt skogars areal är dock bara 5 %. En del av den välfärd och trygghet som skogarna utgör förverkligas genom ekonomisk verksamhet.

Skogarna ger inte bara inkomster av virkesförsäljning utan också många andra produkter, såsom bär- och svampskördar.

Kyrksläotts kommun har gjort flera klimatåtaganden för att nå sitt mål om utsläppsminskning. Kyrkslätt har som Hinku-kommun förbundit sig till att minska kommunens totala utsläpp med 80 % till år 2030 i förhållande till nivån år 2007. I Nyland har man gjort upp ett mål om koldioxidneutralitet på landskapsnivå fram till 2030. Också Finland har på nationell nivå förbundit sig till koldioxidneutralitet före år 2035.

Med detta dokument drar man upp riktlinjer som baserar sig på nuvarande uppgifter för att anpassa skogsvården till klimatförändringen och samtidigt möjliggöra skogarna som en del av klimatarbetet och begränsningen av klimatändringen. Skogarna binder kol när de växer, men också den förnybara energins ersättningseffekter inom värme- och elproduktionen har betydelse vid bedömningen av helheten (CO2-Rapport Kyrkslätt 2022).

Kyrksläotts kommun har en betydande roll när det gäller att skydda naturens mångfald på sitt eget område. I kommunens LUMO-program, som blir färdigt i slutet av 2024, fastställs mål och åtgärder för att stoppa utarmningen av naturen. Skötseln av skogarna i Kyrksläotts kommun baserar sig på fyra helheter som stöder kommunens vision:

1. Beaktande av målen med klimatarbetet
2. Tryggande av naturens mångfald
3. Värnande om rekreationsvärden och närhet till naturen
4. Totalekonomisk uppskattning av skogar

2. Kyrksläotts varierande skogar

Kommunägda skogar, vassar, åkrar och bergsmarker en varierande mosaik. Kommunen äger för tillfället ungefär 2 000 ha skogsmiljö (inkl. bl.a. bergsområden och ängar). Skogsplaneringen omfattar drygt 1 134 ha skogsmark med växtlighet och ca 173 ha klenvuxen bergs- och skogsmark. Kommunen har 623 ha skyddsområden och därtill 73,4 ha miljöer som avses i skogslagen samt 131 ha områden med värdeskog. (Se Bild 1).

Skyddade skogsområden och värdeskogar och huvuddelen av skogarna används som rekreations- och friluftsskogar. Kommunens skogar medför rekreationsmöjligheter också för invånarna i närliggande kommuner och besök i Kyrkslätt. Skogarna och skogsvården har också ekonomisk betydelse för kommunen som en del av underhållet och skötseln av områdena. I bilagan beskrivs hur skötselklassificeringen av olika områden bestäms och hur skogarna sköts i olika skötselklasser.

Skogarna i planen som styr användningen av skogarna (ca 1 300 ha) består av cirka 35 % gran och 35 % tall och ca 30 % björk och andra lövträd. Av kommunens skogsreserv är ca 55 % över 60 år och ca 38 % 20–60 år gammal skog. På motsvarande sätt utgör ungskog (under 20 år) cirka 6 % av kommunens skogsreserv. I kommunens skogar är trädbeståndets medelvolym nästan 200 m³ /ha och den årliga tillväxten 6 m³ /ha/år. Sannolikt är medelvolymen för trädbeståndet på skyddade skogsområden och värdeskogar större än ovanstående, men den årliga tillväxten igen mindre. Medelvolymen i Nylands skogar är 163 m³ /ha. Uppgifterna baserar sig på situationen år 2024.

Skogsbruksområden som kommunen äger

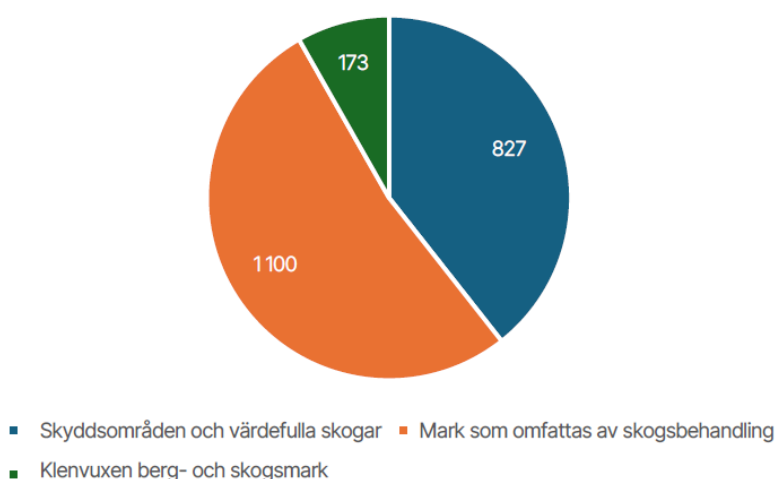

Bild 1. Skogsbruksområden som kommunen äger:

- Skyddsområden och värdefulla skogar 827 ha
- Mark som omfattas av skogsbehandling ca 1 100 ha
- Klenvuxen berg- och skogsmark ca 173 ha

3. Skogsvårdens värdehelheter

Vid skötseln av kommunens skogar beaktas fyra värdehelheter; ekologiska, sociala, ekonomiska och klimatiska. Klimatarbetet är en väsentlig del av kommunens verksamhet och det är skäl att inkludera det också i behandlingen av skogarna.

1. Klimatarbete och minskande av verksamhetens koldioxidavtryck

De kommunägda skogarna fungerar som en del av anpassningen till och begränsningen av klimatförändringen. Genom att fastställa skogarnas kolbalans och åtgärdernas inverkan på den möjliggörs uppföljning av minskningen av koldioxidavtrycket i skogarna.

2. Naturvärden, bevarandet av dem och närheten till naturen

Kommunens skogar tryggar bevarandet av naturens mångformighet i kommunen. Habitaten för arter som kräver uppmärksamhet sköts enligt en skötselplan som utarbetats på basis av behovet. Förhållandena för det krävande murkna trädbeståndet förbättras och skötselåtgärdernas inverkan på klimatarbetet utvärderas. Man utvärderar hur rekreationsanvändningen av skyddsområden inverkar på skyddsvärden och vid behov styrs konsumtionen till andra håll.

3. Rekreationsvärden och tryggnad av välbefinnandet

De kommunägda skogarna ger invånarna rekreation, naturupplevelser och motionsmöjligheter. Genom enkäter och uppföljning av respons bedöms skogarnas rekreationsvärde och hur de fungerar som en del av miljöfostran. För varje skötselklass fastställs de viktigaste faktorerna som påverkar rekreationsanvändningen. Man strävar efter att trygga förekomsten av dessa i skötselklassen och förbättra möjligheterna att använda dem för rekreation.

4. Totalekonomisk fördelaktighet

Genom skötselarbeten stöds förverkligandet av värdehelheterna. I ekonomiskogar och i tillämpliga delar även i andra skogsområden är målet en god årlig tillväxt av skogar och produktion av högklassigt virke på basis av periodisk skogsodling. Vid utarbetandet av skötselåtgärder beaktas åtgärdernas inverkan också på uppnåendet av klimatmålen, tryggnaden av naturens mångfald och närhet till naturen samt tryggnaden av rekreationsvärden och välfärd. I de ekonomiska konsekvenserna beaktas också skogarnas indirekta inkomstkällor. Nya möjligheter till inkomstbildning utreds med bestämda intervaller.

Värdehelheterna fungerar som medel för att uppnå kommunstrategins vision. Målen och mätarna (se kapitel 1.4) skapas utifrån värdehelheterna. Den faktiska utvecklingen följs upp och resultaten rapporteras regelbundet som en del av kommunens verksamhet och beslutsfattande. Det här möjliggör uppföljning av effektiviteten och vidtagande av eventuella korrigerande åtgärder motiverat.

4. Mål och mätare för skogsvård

Av de fyra värdehelheterna (kapitel 1.3) härleds följande mål och metoder samt mätare för dem för att säkerställa att Kyrksläatts kommuns vision om skogsvård förverkligas.

Skogsvårdens mål:

Klimatpåverkan i skogsvården stöder begränsningen av klimatförändringen

Klimatutgångspunkterna beaktas i alla åtgärder som vidtas i kommunens skogar med hjälp av de kolbalansberäkningar som gäller skogsområden. Utifrån resultaten bedöms genomförandet av klimatplanen enligt klimatlagen och skogsvårdens inverkan på den som en del av processen för att utarbeta en skogsbruksplan.

MÅL: Skogarna ska fungera som nettokolsänkor

MÄTARE:

- Effekten av de skötselåtgärder som anges i skötselplanen på nettosänkan (kol binds mer än vad som frigörs)
- Nettosänkor på kommunens skogsområden inklusive skyddsområden.

Beräknings- och granskningskalkylen för skötselåtgärdernas kolbalans genomförs minst en gång om året.

Biologisk mångfald tryggas

I kommunens skogar ser man till att bevarandet av värdefulla livsmiljöer och utrotningshotade arter inte äventyras.

MÄTARE:

- Antal naturvårdsplaner som utarbetats
- Mängd rötträd
- Uppföljning av antalet artförekomster på basis av gjorda utredningar
- Antal skötselåtgärder som utförts
- Mängden konstaterade konsumtionseffekter på naturobjekt; man följer den konsumtion som rekreationsbruket orsakar i skydds- och värdeskogar.

Mätperiod per år, förutom mängden rötträd i samband med att skötselplanen eller åtgärdsprogrammet för området görs upp.

I skydds- och värdeskogarna bedöms förutsättningarna och möjligheterna för rekreation i samband med utarbetandet av skötselplaner och åtgärdsprogram.

Möjligheterna att använda skogarna för rekreation upprätthålls och förbättras

För den som vandrar i skogen är det viktigt hur skogen känns. I kommunens skogar iakttas i tillämpliga delar principen om kontinuerlig fostran för att vårda rekreationsvärdena. I skogarna ser man till att miljön är säker och att stigar och rutter bevaras på ett sådant sätt att de erbjuder möjligheter till rekreation och miljöfostran.

MÄTARE:

- Kvalitetsenkäter
 - Man tar hänsyn till användningen av skogen, trivseln, skötselnivån, faktorer som gäller landskapet.
 - För invånarna samt separat för undervisnings- och daghemspersonalen
- Antal farliga träd och kostnad för avlägsnande av dem
- Utförda förbättringar av stignätet och antalet nya stigar och kostnader för dem
- Antalet byggda/ reparerade konstruktioner i skogarna och kostnader för dessa
- Besökaruppföljningar
 - Antal deltagare i Kyrkslättsäventyret
 - Antal skogsutflyktsdagar på olika skolstadier
 - Andra möjliga besökaruppföljningar
 - Sällskap och föreningar som använder skog
 - Antal evenemang som arrangerats i skogar

Mätperiod i tillämpliga delar, dock minst en gång per fullmäktigeperiod.

Skogarnas totalekonomi

I skogsvården ser man till att artbeståndet i skogen hålls livskraftig. I ekonomiskogar och i tillämpliga delar även på andra håll utvecklas trädbeståndets åldersstrukturer med hjälp av periodisk odling så att de gynnar den årliga tillväxten av bestånd och kolbalansen.

- Man tar också hand om fältskiktet där blåbär och lingon växer. En god bär- och svampskörd stöder användningen av skogarna för rekreation och ökar den totala nyttan av skogarna. En attraktiv skog erbjuder sina användare möjligheter till motion, friluftsliv och bärplockning/svampplockning.
- Skogsvårdsåtgärderna samt gallrings- och föryngringsavverkningarna görs i rätt tid, varvid trädbeståndets skick bibehålls och även plantorna kan växa till träd. Virkesköpen genomförs i mån av möjlighet projektspecifikt på basis av det årliga åtgärdsprogrammet för smidig konkurrens till bästa möjliga pris.

MÄTARE:

- Ekonomi för skötsel, användning och förvaltning av skogar: kostnader och inkomster.
- Invånarenkäter och -uppföljningar
- Kolbalansberäkning för ändringen i lagret

Skogarnas åldersstruktur upprätthålls och diversifieras för att trygga kontinuiteten

MÄTARE:

- Granskningen av skogarnas åldersstruktur har beaktats i naturvårdsplanen

Mätningperioden i fråga om de utförda arbetena och åldersstrukturen samt rekreationsmöjligheterna granskas i samband med utarbetandet av skötselplanen.

5. Skogsvård och klassificering av skogsområden

Kommunens skogar används, förvaltas och sköts på bästa möjliga sätt utgående från klimatarbetet, den biologiska mångfalden, de gemensamma rekreationsvärdena och de ekonomiska målen. Det innebär fullföljande av ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart skogsbruk. Kommunens skogar omfattas av skogscertifieringen och genom det säkerställs åtgången på trä. I framtiden kan kolsänkor och ekologisk kompensation ge kommunens skogar ett ekonomiskt mervärde. Vid ekologisk kompensation kompenseras försämringen av naturvärden på en plats på ett annat ställe. Då kan kommunen få ersättning för förbättrande av naturvärden på sina marker eller för extra skydd.

Kyrksläotts kommuns anvisningar för avverkning och skötsel beskrivs tydligt och konsekvent. Man använder sig av Grönmiljöförbundets underhållsklassificering för grönområden, som man till tillämpliga delar kan använda för klassificering av kommunens skogsområden och planering av skötselåtgärder. I bilagorna beskrivs verksamhetsprinciperna för varje skötselklass.

6. Administrativ process och delaktiggörande inom skogsvården

Skötseln av kommunens skogar förvaltas med hjälp av en skötselplan för skogarna som utarbetas för tio år i sänder eller vid behov med hjälp av skötselplaner för naturskydds- och värdeskogar. När det gäller uppgifter om trädbeståndet baserar den sig på inventeringsuppgifter (åldersstruktur, trädslag, volym, årlig tillväxt). Utifrån detta görs en uppskattning av den hållbara årliga avverkningsmängden samt den årliga avverkningsmängden. Utifrån skötselplanerna uppgörs närmare årliga åtgärdsprogram som beskriver områden med skogsvårdsverksamhet och områden som behandlas genom avverkning. I bild 2 redogörs för Kyrksläatts kommuns administrativa organs och intressentgruppers deltagande i förvaltningen av skogar.

I skogsskötseln och i planeringen och genomförandet av den används vid behov utomstående expert hjälp. Kommunen följer med invånar- och användarnöjdheten i de skogar som den äger under en granskningsperiod på tio år. Uppföljningen gäller bland annat hur nöjda kommuninvånarna är med skogarnas tillstånd, förverkligandet av skogarnas rekreationsvärden och delaktighet i kommunernas användning av skogarna. Årligen samlas det in uppgifter om antalet skogsanvändare i enlighet med det instrumentsystem som används.

Klassificeringarna av skogsområdena / parcellerna gäller för viss tid och föreläggs områdesvis samhällstekniska nämnden för beslutsfattande en gång per fullmäktigeperiod eller vid behov.

